

26. Sep. 1845

FAKTA

Dato:
26. Sep. 1845

Sidetal:
Dagbog F, side 97-102

Dagbogens placering:
Den kgl. Kobberstiksamling, inv.nr.
KKS19997

Trykt udgave:
Bjarne Jørnæs (red.): Johan Thomas
Lundbye. Rejsedagbøger 1845-1846,
Statens Museum for Kunst 1976, s.
130-133; Jesper Svenningsen (red.):
Seks år af et liv. Johan Thomas
Lundbye – Dagbøger om tro, skæbne,
kunst og kærlighed, København 2018,
s. 369-370

TRANSSKRIFTION

Rom 26 Sept 45.

Jeg tør tro: at det værste er forbi med Jerichau¹ [overstreget: og Læs], idetmindste have vi haft enkelte Berøringspuncter i de senere Dage, og det var som [overstreget: et] svage Solglimt paa en kold, graa Dag. – At være i Italien ganske uden Kjærlighedseventyr var dog altfor kjedeligt, og saa meget udenfor Regelen, at man var istand til at nægte jeg havde været her. Lad mig da ogsaa her berette, hvad jeg har Oplevet af den Slags, saameget mere, som jeg vist længe skal gjemme disse Minder, der nu i denne forfrosne Tid indpræges i •98• mit fattige Hjerte.

1. De borghesiske Duer.

Saaledes kaldes to Systre, Døttre af en Englænder, som skal være her bestandig. Jeg har kun seet dem og Moderen, [overstreget: som] naar de om Aftenen spadserer paa Passagiataen, hvor de stedse komme i hvide Kjoler, hvilket, i Forbindelse med at de skal arbeide i Galleri Borghese, (de ere begge Malerinder) har erhvervet dem dette smukke Øgenavn. De ere stygge, store, især den ene, og have overhovedet Intet af hvad der kan falde i Øinene; men desuagtet har Synet af denne Familie, saa ganske blottet for Coquetteri, fra første Øieblik gjort et ubeskriveligt venligt Indtryk paa mig, saa meget mere som de, ligesom jeg selv, kjendelig skyer den Deel, hvor "Sproglærerens Datter" majestætisk kneisende vandrer op og ned, dragende en Mængde Herrer efter sig, og som jeg, inderlig forknyt, i disse tre Skikkelser saae ligesom •99• et Glimt af nordisk Familieliv. Det er blevet mig en Nødvendighed at søge dette Syn næsten hver Aften, og jeg bliver glad og bedrøvet eftersom det viser sig eller nægtes mig. Jeg vilde ønske, jeg kunde lære dem at kjende, og jeg var ikke bange for at sige dem, hvor venligt de have virket paa mig, der aldrig har været endog blot saa paatrængende, at jeg skulde have sat Brillerne paa for at gjøre mit smukke Taagebilled lidt bestemtere. Jeg kan see, de er ikke kjønne, men for mig er de yndige. Jeg vil ikke glemme de borghesiske Duer.

2. Rosa.

Saaledes hedder Jerichaus og Læssøes² nydelige Vadskepige; hun er Datter af den gamle Clementine henne paa Hjørnet, hvor hun sælger Frugt. Jeg faaer tit at døie smaae Drillerier fordi jeg altid bestiller Druerne hos Clementine; thi da bringer tit den smukke Rosa dem. De andre høvler hende, og har forleden, da •100• jeg ikke var hjemme, jaget hende bort med Frugten, der ikke skal have været god og til med dyr. Jeg giver gjerne en Bajoc mere for at see et venligt og kjønt Ansigt, og har ogsaa den Løn: at Rosa ikke alene hilser mig mildt, men har endog igaar bragt to hørøde Nelliker, som vi Alle antage vare mig bestemte, og de staae da ogsaa nok saa nydeligt i et Glas foran mig nu. Hun har vadsket min gamle Kittel fra Vognstrup Malkeplads, der under Rosas Hænder er vorden rosenrød, intet Under, thi det gamle Skind er blevet kantet ved Hænderne med

Silkebaand. Uagtet den saaledes seer heelt fantastisk ud, saa gaaer jeg dog med den, thi:

om disse Sømme tit hun foer
med sine hvide Hænder³ –

og i Rom ynder man stærke Farver siger Thorald, der virkelig har faaet mig til at tro: at jeg er selv den meest Forundrede over denne sjældne Habit.

Saa gjerne •101• jeg nu ogsaa bruger alle mine italienske Kræfter for imellem at faae Noget istand, som kunde ligne en lille Samtale med Rosa, saa kan jeg dog kun finde det lumpent at give min Vadskerkone Afskeed uden Grund til Klage, og det er kun ganske extra Ting, jeg beder Rosa besørge; hun forsyner mig med Malerklude, syer Snorene fast paa min Vest, naar de løbe fra, bringer Vindruer o s v. Jeg vil ikke glemme Rosa.

3. X:

Ja, her veed jeg intet Navn, men der var i Civitella i Værthuset, hos den gamle Adelsmand, Signor Mobili, hvor vi logerede, en nydelig Pige, der lignede Frøken Bertha Schönheyder⁴. Jeg bad hende en Dag, da hun sad og pillede Korn i Forstuen, om jeg maatte tegne hende; men hun foer op hver Gang jeg gjorde Mine til at aabne Bogen. •102• Hun lærte mig en anden Dag, hvordan de lægge det deilige Hovedklæde, hvad jeg gjerne vilde mindes til jeg kommer hjem, og kan lære Hanne Engel⁵ og andre smukke Piger det, for dog imellem at see denne deilige Hovedpynt. Til Jerichaus og Læssøes store Ærgrelse listede jeg mig til at give hende to Pavoli, |Hun havde været mig behjælpelig med at faa en Gjerd til Modell| men, som alle mine Historier [~~overstreget: her~~] lider af Mangler, saaledes ogsaa her – det var mørkt, saa jeg fik ikke engang et venligt Ansigt derfor. Ogsaa hende med Hovedklædet vil jeg mindes. –

Og med disse tre Historier er det "slut" som Svenskerne her sige, med mine Eventyr af denne Slags. Mangen routineret Kavaleer skulde medlidende trække paa Smilebaandet; men jeg er glad ved mine tre Minder. –

¹ Billedhuggeren Jens Adolf Jerichau (1816-1883).

² Maleren Thorald Læssøe (1816-1878).

³ Citat fra Meir Aron Goldschmidts roman En Jøde fra 1845.

⁴ Bertha Magdalene Schönheyder (1828-1889), datter af justitsråd Frederik Augustus Schönheyder. Lundbye havde i månederne inden sin afrejse fra København undervist flere af familiens børn i tegning.

⁵ Hanne Engel var forlovet med Lundbyes ældste lillebror, Sigvard Lundbye, se dagbogen 16. oktober 1843.

hav set i Vinter paa Rom mange
Kunstværker; da her i jens til de
Mennesker, blandt hvilke, der er en
større en Partisan, men her der
ogsaa er Hjertelighed, hvad j her kan
nu saameget mere, som det var crime
ligt af at finde der, hvor for Lands
mand blev afsendte, og som det
var, hvad j mest behøvede.

Rom 26 Sept 45.

Jy her tro: at det først er færdi med
ferien g det, i det mindste have vi
haft enkelte Besøingsminuter i de senere
Dage, og det var som et svagt Solykint
paa en kold, græs Dag. —

At være i Italien ganske inden Hjertelig
heds erenstis var j altes Hjerteligt, og nu
meget vidunderligt, at man var istand
til at nægte j hand. været her. Lad mig
se ogsaa her herette, hvad j har oplevet af
den Slags, saameget mere, som j vist
længt skal glemme disse Minde, der
nu i denne profane Tid indføres i

i mit fættige Hjerte.

1. De kongelige Døer.

Saaledes kaldes to Døer, Døttre af en
Engländer, som skal være her bestandig.
Jeg har kun set dem og Moderen, som
naar de om Aftenerne spadsereer paa
Passagiataen, hvor de steds kommer
i hvide Kjoler, hvilket, i Forbindelse
med at de skal arbejde i Galleri Borghese,
(de ere begge Melvinder) har erhvervet dem
sætte smukke Øgenavn. De ere støjge,
store, især den ene, og have over hovedet
Buket af hvad der kan falde i Pinene;
men den nægtet har Lijvst af samme
Familie, saa ganske blottet for Gagnetteri,
fra første Øieblik gjort et ubestrikeligt
sædligt Indtryk paa mig, saa meget
mere som de, ligesom jeg selv, kjindelig
skjener den Deel, hvor "Spraglavereus
Latter" meget atisk kneivend. vander
og og ned, saagende en Mængde Plever
efter sig, og som jeg, inderlig forknijt,
i disse tre Øieblikke saa ligesom

et Glimt af verdig Familiele. Det er
blevet mig en Nødvendighed at sige
Pette Sijn næsten hver Aften, og jz bliver
glad og bedrøvet eftersom det viser sig
eller nægter mig. Jz vilde ønske, jz
kunde lære dem at kjende, og jz var ikke
bange for at sige dem, hvor venligt de
have været paa mig, deus aldrig har
seet endog blot saa paa trængende, at
jz skulde have sat Brillerne paa for at
gjøre mit sønlike Tazgebilled lidt be-
stemtere. Jz kan see, de er ikke kjønne,
men for mig er de yndige. Jz vil ikke
glemme de herghesiske Døer.

2. Rosa.

Scaldes hedder Ferichans og Leovies
nydelige Vadskeprige; hvin er Datter af
den gamle Clementine hvinne paa Njor
met, hvor hvin selger Frøgt. Jz faar
tit at se somaa Brillenier fordi jz altid
bestiller Døerne hos Clementine; hvin
sa bringer tit den sønlike Pasadew. De
andre hvaler hende, og har forledet, sa

Jj ikke var begjæret, jagt havde burt
med Finngten, der ikke skal have været
god og til med dig. Jj giver gjærd en
Bazou mere for at see et søndigt og
kjært Ansigt, og har ogsaa den Løn:
at Rosa ikke alene vilser mig smilét,
men har endog igjær bragt to hvide
Nelliker, som vi alle antage være mig
bestemte, og de staae da ogsaa nok saa
nydeligt i et Glas foran mig. Min
har endog min gamle Kistel fra
Vejstræup Malkeplads, den under Ro-
sas Klæde er sønden søsønd, in-
tet Under, thi det gamle Skind er blevet
kædet ved Klæderne med Silkehaand.
Megtet den saaledes seer heelt fantastisk
ind, saa gaar Jj dy med den, thi:
om sine Lomme til hin fæer
med sine hvide Klæde —
og i Horn junder man stærkt Fæer
siger Therald, der virkelig har faast mig
til at tro: at Jj er selv den mest Fæer den
de over denn sjældne Klæde. La gjærd

Jj min ogsaa bringer alle mine italienske
Krefter for imellem at fare Naget istand,
der kunde blive en lille Samtale med
Nosa, saa kan j dy kun finde det
lumpent at give min Vadskehøne
Afsked inden Grund til Klage, og det er
kun ganske et tro Ting, j heder Nosa
besørge; hans forsiger mig med Maler
Atude, siger Lucrene fast gaa min Vest,
naar de løbe fra, bringer Viindruer
o s v. J vil ikke glemme Nosa.

3. X:

Ja, how need j intet Navn, men den
var: Licentia: i Vært huset, hos
den gamle Adelsmand, Liquor Mobili,
hvor vi logerede, en nydelig Pige, der
ligede Frøken Bertha Schinheyder.
J had hende en Dag, da hun sad og spillede
Korn: Forstuv, om j maatte tegne
hende; men hun faer og hver Gang j
gjorde Mine til at aabne Bogen.

†
Min lærte mig en anden Dag, hvor
sandsø ligger det deilige Kløved Kløved,
hvad jeg gjorde vilde minde til jeg kom
over hjem, og han lærer Kløved Engel
og andre sønne Piger det, for sig: med
lem at see denne deilige Kløvedpynt.
Til Jerichans og Læsesies store Angred
og listede jeg mig til at give hende to
Pavoli,† men, som alle mine Kløved
nive her liden af Maylew, saaledes
opaa her - det var mærkt, saa jeg fik
ikke engang et rentligt Ansigt derfor.
Opaa hende med Kløved Kløved vil jeg
minde. —

Og med disse tre Kløveder er
det "slut" som Svenskerne her sigt,
med mine Evertijs af denne Slag.
Mangens sønneret Kavaleer
skulde med lidende trække paa Løse
haandit; men jeg er glad med mine
tre Kløveder. —